קו למושב

שבועון המושבים וההתיישבות הכפרית ■ מס' 806 ■ 24 באוקטובר 2013 ■ כ' בחשוון תשע"ד

ליפסון עיצובים

מרפדיה משפחתית של
מושבניקים מכפר אז"ר

ראה עמ' 17

צילום: מיקי ווגם אלן

מישראל בחיוך

בהאיטי המרוחקת מכירים את ישראל ויודעים: "משם באים אנשים טובים". המתנדבים הנמרצים של ארגון "ישראייד", שהקים ומנהל שחר זהבי מהדר עם (בתמונה), מסייעים לאוכלוסיות במצבי אסון ומצוקה בעולם כולו ומראים את הפנים המחייכות של המדינה

יוסי ברג, עמ' 14

מעל 60 שנה בשירות החקלאי

לעונת הזריעה הקרובה !!!

זרעי שבולת סאיה 4

10 שנות השקעה הניבו שבולת עדינה ונקייה
עשרות מגדלים מרוצים בכל רחבי הארץ

חברת השדות בע"מ - טל': 04-6522028, פקס: 04-6492905

רח' חטיבה תשע 1, עפולה 18355 | hasadot@gmail.com | יעקב אברמוביץ: 052-3003527

חשד להצתה בלב השרון

שני אוטובוסים של הסעת תלמידים נשרפו לחלוטין בחניון של המועצה האזורית. לא היו נפגעים

ביום ראשון השבוע, לפנות בוקר, הוזנקו שלושה צוותים של תחנת כיבוי והצלה בנתניה, לכיבוי שריפה בשני אוטובוסים של מועצה מקומית לב השרון.

שלושת צוותי הכבאים, בפיקוד מפקד המשמרת עמוס סילם, פעלו לפנות בוקר לכיבוי שריפת שני אוטובוסים המשמשים להסעות תלמידים במועצה מקומית לב השרון. האוטובוסים חנו באותה עת בחניון המועצה בצומת בני דרור, צמוד לבית ספר.

שני האוטובוסים נשרפו כליל וכעת נבדק חשד להצתה. בשל השעה המוקדמת מאוד, לא היו נפגעים בשריפה.

כיבוי אוטובוסים בלב השרון. בזכות השעה המוקדמת, לא נפגע איש
צילום: עמוס סילם, כיבוי והצלה נתניה

צועדים בשבילם

44 נספי אסון הכרמל יונצחו בצעדה שנתית, שתתקיים בפעם הראשונה ביום שישי

הצעדה השנתית הראשונה לזכר 44 נספי אסון השריפה בכרמל, "צועדים בשבילם", תצא לדרך בשבילי ההר ביום שישי (מחר), 25 באוקטובר 2013, בשעה שמונה בבוקר ותימשך עד שעת צהריים.

הצעדה, יוזמת קרן ליאור בוקר, תחל בחניון האגם הסמוך לקיבוץ בית אורן ותמשיך במסלול מעגלי המטפס לאנדרטה שהוקמה לזכר הנופלים, תרד למעיין עין אלון ובחזרה דרך נחל אורן אל חניון האגם.

בסיום הצעדה, ייערך טקס בחניון האגם, בהשתתפות אישי ציבור, שרים, חברי כנסת, מפכ"ל המשטרה, נציב הכבאות וההצלה ונציב השב"ס. המארגנים מבקשים מלוחמי אש, שישתתפו בצעדה, להגיע במדים. ההרשמה מראש לצעדה תתקיימה באתר www.gansport.co.il .

חילוץ בגובה 30 מטר

בז נלכד על עץ ביער חולדה וחולץ על ידי כבאים

לוחמי אש שחררו בסוף השבוע בז עצים, שנלכד על עץ ביער חולדה, בגובה 30 מטרים. לוחמי האש נקראו בשבת האחרונה על ידי אנשי רשות הטבע והגנים, שביקשו מהם לחלץ בז עצים שנלכד בענף עץ, בגובה 30 מטרים. כנף הבז נתפסה בענף העליון ביותר של העץ והוא הצליח להשתחרר.

לעזרתו באו לוחמי האש, שנעזרו במנוף גבהים כדי להגיע לצמרת העץ, והם שחררו את הבז לחופשי.

חילוץ הבז ביער חולדה. עף לחופשי
צילום: כיבוי והצלה איילון

המילים שלכם בעיתון

קוראים יקרים,

"קו למושב" נכתב עבורכם. יש בו מקום לתגובותיכם על הכתבות המתפרסמות בו, למאמרי דעה, לסיפורים ולשירים שכתבתם, ואף לתמונות שלכדו את עיניכם ונשמרו במצלמתכם. כתבו את שם הצלם בשם קובץ התמונה, חתמו על מאמרים ועל יצירות ושלחו אל: dror.maariv@gmail.com

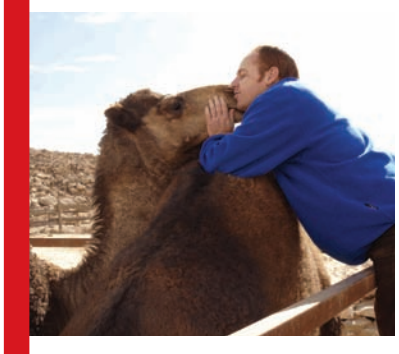
תוכן

מְגַדְּלֵי הַנּוֹי
החווה שליד כפר רופין, היקרה ללב מגדלי הצמחים לנוי, בסכנת הריסה
6

היזהרו לכם
אל תגידו "לי זה לא יקרה", שמרו על הבטיחות שלכם
10

וופר, וופרית
אל תצחקו: אם אתם חקלאים אורגניים, אולי תזדקקו להם
16

"קו למושב" גם באינטרנט - **תנועת המושבים:** www.tmoshavim.org.il ■ **תנועת האיחוד החקלאי:** www.ihaklai.org.il

קו למושב

■ **עורך** דרור יוסף
■ **מנהלת עיתון** עדנה זיו

■ **כתבים** חני סולומון, יעקב לזר, נחמן גלבוע, עו"ד אפרת חקיקת, יבל ברקאי, עו"ד איילת רייך-מיכאלי, מירי דג, זהר נוי, סלע קורן, אבי אובליגנהרץ, בר-כובבא מדרשי, דפנה מאור, יוסי ברג
■ **דואר אלקטרוני** dror.maariv@gmail.com

מזכירה והפקה אסתי כלפון 03-5632547 esti.halfon@maariv.co.il
■ **גרפיקה מערכת** שרה ראובן
■ **גרפיקה מודעות** ניקולאי קולניק
מערכת 03-5632441
אחראית לוח רותם ביטון 03-5682878

יועצי פרסום יעקב קניאל, יורם טביבי

טל' מודעות 03-5632547
פקס מודעות 03-5638728
מודעות kav_daf@maariv.co.il

סיימתם לקרוא? אנא השליכו את הגיליון לפח המחזור הסמוך למקום מגוריכם.

© כל הזכויות שמורות. אין להעתיק, לתרגם, לשדר בכל אמצעי, לאחסן במאגר מידע, לפרסם או להפיץ בכל אמצעי כל חלק מן המודפס בעיתון הזה.

המערכת והמנהלה רח' קרליבך 2, ת"א

עובד משרד החקלאות תובע: יתוש עקץ אותי במהלך העבודה והפכתי לנכה

רכז הדברת זבוב הים התיכון טוען שנעקץ על ידי יתוש ומאז סובל מכאבים, אך המוסד לביטוח לאומי אינו מוכן להכיר באירוע כבתאונת עבודה

דב ניר, רכז הדברת זבוב הים התיכון באזור הצפון מטעם משרד החקלאות, בן 65, תובע את המוסד לביטוח לאומי בבית המשפט, בדרישה להכיר בנכות שנגרמה במסגרת עבודתו, כשנעקץ על ידי יתוש ולקה בקדחת הנילוס המערבי. על פי התביעה, הזיהום הסתבך והתפשט למוחו וניר החל סובל מהפרעות ומכאבים שאובחנו כנכות קבועה.

הדרישה להכיר בנכות ובגורמים לה, לטענת התובע, הגיעה לבית המשפט לאחר שביטוח לאומי דחה את תביעת ניר להכיר בו ככנפגע תאונת עבודה, בטענה כי אין הוכחה לכך שניר נעקץ על ידי היתוש במסגרת עבודתו, ייתכן שהאירוע קרה בביתו.

ניר, המיוצג על ידי עורך דין דוד פייל, טוען שהאפשרות שרכז הדברה, המבלה את ימיו בסביבה חקלאית הסמוכה למקורות ולמקווי מים, ייעקץ על ידי יתוש בעבודתו סבירה הרבה יותר מאשר שייעקץ בביתו. לדבריו, התעקשות המוסד לביטוח לאומי, שלא להכיר באירוע כבתאונת עבודה, צינית ומקוממת. הוא מצר על כך, שעובד מדינה הנחשף בכל יום לזיהומים מגלה שהמדינה זונחת אותו לגורלו כאשר הוא נפגע במהלך עבודתו. בימים אלה, יכריע בית המשפט בשאלה, האם קביעת המוסד לביטוח לאומי קבילה, או שמא הוא ייאלץ לשנות את עמדתו, ולהכיר בניר כבנפגע מתאונת עבודה.

בכתב התביעה מתוארת השתלשלות האירועים שקדמה לנכות של ניר, ואותה יידרש בית המשפט לבחון. לפני כשנתיים, לאחר שניהל ריסוס מטעים בשטחים נרחבים (מנתניה עד גבול הצפון), נעקץ ניר מיתוש נגוע והחל לסבול מחום וממצבי בלבול. יומיים לאחר מכן, הוא אושפז במחלקה למחלות זיהומיות בבית החולים העמק בעפולה וקיבל טיפולים אנטיביוטיים. בדיקת אי-אי-ג'י שעבר תמכה באבחנה של דלקת קרום המוח.

עו"ד דוד פייל. התענקשות המוסד לביטוח לאומי צינית ומקוממת
צילום: שי שקולניק

עקב החמרה במצבו, הבלבול שגבר, אי שקט פסיכומוטורי וירידה ברמת החמצן בדם, הונשם ניר והועבר למחלקת טיפול נמרץ. כיום, הוא סובל מפגיעה נוירולוגית קשה, מרותק לכיסא גלגלים, אינו שולט על הסוגרים ונושם דרך ציור (קנולה).

לאחר כשמונה חודשים מעת שנעקץ וחלה, הגיש ניר תביעה למוסד לביטוח לאומי, להכיר במחלתו כבתאונת עבודה. להפתעתו, המוסד לביטוח לאומי דחה את התביעה, בטענה כי לא הוכח שעקיצת היתוש אירעה תוך כדי עבודתו וייתכן, כי נעקץ מהיתוש בעת ששהה בביתו ובסביבת מגוריו.

בעקבות זאת הגיש ניר, באמצעות עו"ד דוד פייל, תביעה לבית הדין האזורי בנצרת נגד המוסד לביטוח לאומי, על מנת שיכיר במחלתו כתאונת עבודה. בנוסף, ביקש התובע מבית המשפט למנות יועץ רפואי, לצורך מתן חוות דעת רפואית, לעניין הקשר הסיבתי שבין התאונה לבין ליקוייו של התובע.

רופאים ומומחים מטעם התביעה שבדקו את ניר קבעו חד-משמעית, כי מחלתו נגרמה בעקבות עקיצת היתוש במהלך עבודתו בשטחים פתוחים החשופים ליתושים רבים, כאשר ניר עבד בלבוש קצר ולא נמרח בתכשיר דוחה יתושים.

לכתב התביעה צורפה חוות דעתו של ד"ר גפן טמיר, רופא ספורט ושיקום ומומחה ברפואה תעסוקתית. ד"ר טמיר, שבדק את התובע, קבע כי מחלתו פרצה על רקע תעסוקתי וקשר בין תקופת הדגירה שלה – חמישה ימים עד 21 יום מרגע עקיצת היתוש עד הופעת סימנים ראשונים, ליום הגעתו למיון. אל כתב התביעה נוספה חוות דעת של אברהם מילר, יועץ ומתכנן עירוני סביבתי-אקולוגי, אשר תומכת בה.

יתוש קדחת הנילוס. התובע ביקש מבית המשפט למנות יועץ רפואי, שיחווה את דעתו על הקשר האפשרי שבין העבודה לליקוייו של התובע

בישראל, חולים רבים במחלה

יתושים הנגועים בקדחת הנילוס המערבי אותרו רק לאחרונה באזור הקריות שליד חיפה ובשרון, והשר להגנת הסביבה, חבר הכנסת עמיר פרץ, קרא לרשויות המקומיות לבצע הדברה כדי להפחית ולמנוע הידבקות. ואכן, הרשויות המקומיות, משרד הבריאות, משרד החקלאות והמשרד לאיכות הסביבה פועלים במשותף למיגור יתושים וזבובים נגועים ולהדברתם.

עקיצות יתושים, השכיחות כל כך, עלולות להעביר לבני האדם מחלות קשות, כגון מלריה, קדחת צהובה, קדחת דנגי וקדחת הנילוס המערבי. עשרות בני אדם בישראל נדבקים מדי קיץ בקדחת הנילוס המערבי – ב-2012, דיווח משרד הבריאות על 101 מקרים של הדבקה בנגיף.

כללי בטיחות חדשים בגידול ירקות

קנ"ט גיבשה נהלי עבודה חדשים למניעת נזקי וירוסים בענף הירקות. בשנת 2014, ההקפדה על הנהלים תהיה תנאי לפיצוי

הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות גיבשה נהלי עבודה חדשים למניעת נזקי וירוסים בענף הירקות. הנהלים החדשים גובשו בשיתוף עם גורמי ההדרכה, בעקבות נזקי הווירוס CGMMV והמחלות בגידולי הירקות, המהווים בשנים האחרונות נטל כלכלי כבד על המגדלים.

CGMMV עלול להיות מועבר במספר דרכים רב דרך הזרעים, השתילים וכן בצורה מכאנית, על ידי מגע של כלי עבודה נגועים, כגון מזמרות, ארגזי קטיף, נעלי עבודה וביגוד, מגע עובדים, מגע בין צמחים פצועים, מי ההשקיה ועוד. הנזק שהווירוס גורם חמור במיוחד ועל מנת לגדל ירקות בחלקה הנגועה בשנה העוקבת, יש צורך לבצע חיטוי נרחב לאדמה ולציוד הנגוע. בנוסף, המחלות הנגרמות בשל הווירוס קשות מאוד לשליטה ולאחרונה, נפגעו קשות גידולי ירקות ונגרמו למגדלים נזקים המוערכים בעשרות מיליוני שקלים.

במסגרת הנהלים החדשים, קנ"ט ממליצה למגדלים על מספר פעולות, וביניהן: הזמנת זרעים ושתילים מאושרים בלבד, על המגדלים לדרוש מחברת הזרעים או מהמשתלה אישור בריאות ממעבדה מורשית לבדיקות "אלייזה", הכוללות גם בדיקה לניקיון הזרעים והשתילים מווירוס CGMMV וממחלות נוספות. הנהלים החדשים, המופיעים במלואם באתר האינטרנט של קנ"ט, ייכנסו לתוקפם במהלך שנת 2014 ויהוו תנאי לקבלת תגמולי ביטוח מלאים.

נתבע לעזוב את הבית לאחר 38 שנה

שוכר במושב בית יצחק מסרב להתפנות מהבית שבו החזיק משנת 1975, לאחר תום מועד השכירות. הוועד המקומי והאגודה תבעו את סילוקו מבית המשפט

הוועד המקומי בית יצחק–שער חפר והאגודה השיתופית–חקלאית בית יצחק הגישו תביעה לסילוק ולפינוי דייר מבית במושב, בטענה שחוזה השכירות שבינו לוועד הסתיים והוא לא פינה את הבית. התובעים הוסיפו, כי אמנם האגודה היא בעלת הזכות להירשם כחוכרת לדורות בבית, אך זכות זו הועברה לוועד המקומי בדרך של החלפת מבנים.

בבית משפט השלום בנתניה, בפני השופטת סמדר קולנדר–אברמוביץ', טען הדייר להגנתו, כי הוא עבד בשירות האגודה משנת 1975, ועל פי תנאי חוקת עובדי ציבור במושבים, הקצתה לו האגודה בית מגורים אשר היה אמור לשמש אותו למשך כל ימי חייו.

הנתבע הוסיף, כי החלפת המבנים בין הוועד המקומי לאגודה השיתופית–חקלאית נועדה להטעות אותו ולשחרר את האגודה מהתחייבותה כלפיו, ועל כן אין לה תוקף, וכך גם להסכם השכירות שנחתם בינו לבין הוועד למשך עשר שנים.

עורך דין איתן מימוני (מימוני, שלוש ושות'), שעוסק בדיני אגודות שיתופיות וועדים מקומיים, מסביר, כי בית המשפט לא דן בשאלה, מי מהם – הוועד המקומי או האגודה – מחזיק בזכויות לבית, משום שהתביעה הוגשה על ידי שני המוסדות. לכן, אין הכרח להיכנס לעובי הקורה בנושא זה וייתכן, שאין כל תוקף להחלפת הנכסים כפי שבוצעה כלפי רשות מקרקעי ישראל, שכן היה צורך לקבל את הסכמת הרשות ולשלם את המסים הנדרשים, אולם אי אפשר עדיין לקבוע שאין כל תוקף להסכמה שבין הצדדים, או להסכם השכירות אשר נערך בין הוועד לדייר, וכי הסכם זה בטל.

מלבד זאת, קיבל בית המשפט את טענת האגודה, כי הדייר אינו רשאי לטעון כל טענה באשר לזכותו להתגורר בבית, לאור קביעת בית הדין לעבודה בהליך קודם, שעם החתימה על הסכם עבודה חדש ויתר על זכויותיו בבית המגורים. הסכם זה כלל התחייבות מצד הנתבע שלא לבוא בטענות כלפי האגודה, וכן אמירה שכל הסכם קודם מבוטל.

ללא נוכחות הצדדים, בית המשפט קיבל את התביעה ב–24 ביוני 2013 והורה לדייר לפנות את הבית תוך 60 ימים, ולשלם הוצאות הליך, בסך 5,000 ש"ח.

קרקע מניבה מיליונים

מושבניק מנווה ימין נעצר בחשד שהעלים מרשויות המס מיליוני שקלים, שהרוויח מהשכרת 19 דירות ו-10 מכולות בנחלת אביו המיועדת לחקלאות

תושב נווה ימין בן 47 נעצר בחשד שהעלים מיליוני שקלים בשנים האחרונות מהכנסותיו מהשכרת דירות ומכולות על נחלתו של אביו במושב. ב–15 באוקטובר הובא החשוד לפני השופטת תרצה שחם קינן בבית משפט השלום בתל אביב והיא קבעה שישוחרר למעצר בית.

המידע על החשוד הגיע לרשות המסים מ"קו הצדק". על פי ההודעה שהתקבלה ב"מלשינון", החשוד משכיר יחידות דיור ומכולות אחסון ולא מדווח על הכנסותיו, ובעקבותיה נפתחה חקירה סמויה במחלקת המודיעין של פקיד שומה חקירות תל אביב. מהחקירה עלה, כי פרהצור ברמי אכן משכיר נכסי נדל"ן רבים בשטחה של נחלה הרשומה על שם אביו ומיועדת לשימוש כקרקע חקלאית.

בעקבות הממצאים, נפתחה השבוע חקירה גלויה נגד החשוד ומעורבים נוספים, והוצא צו לחיפוש בביתו של החשוד. כאשר הגיעו החוקרים למושב, סירב ברמי להפנות אותם לביתו וכאשר מצאו אותו טען, כי אשתו, שנדרשה לחקירה, נמצאת בעבודה בשעה שלמעשה, הייתה בתוך הבית. במתחם נמצאו 19 יחידות דיור ועשר מכולות אחסון, נגבו עדויות רבות של שוכרים המתגוררים בשטח שאישרו, כי הם שוכרים את הנכסים מהחשוד.

המעצר בוצע במסגרת פשיטה של כ–50 חוקרי מס הכנסה, בו–זמנית, על מספר נחלות במושב, אשר בעליהן היו חשודים אף הם בעבירות דומות.

החשוד שוחרר למעצר בית תחת השגחתה של גיסתו המתגוררת ברמת גן, תמורת הפקדת 100 אלף במזומן, וכן ערבויות המסתכמות במיליון ו–250 אלף שקלים, והחקירה עודנה נמשכת לאור המסמכים שנתפסו.

אשחר קיבל אישור להתרחב

היישוב הגלילי יוכל להכפיל ויותר את מספר המשפחות שגרות בו, כ-150, בשישווקו 200 המגרשים הכלולים בתכנית שאושרה לאחרונה

תכנית רשות מקרקעי ישראל להרחיב את היישוב אשחר בגליל ב–200 יח"ד אושרה לאחרונה בוועדת הדיור הלאומית.

היישוב אשחר, במועצה האזורית משגב, שבו גרות בכפיפה משפחות חילוניות ומשפחות דתיות, הפך בשנים האחרונות למוקד למשיכת משפחות חדשות העוברות אל הגליל.

היישוב הוקם ב–1986 בשטחי המועצה האזורית משגב. כיום מתגוררות בו כ–150 משפחות, ובהן כ–600 תושבים. ביישוב קיימים כ–170 מגרשים פנויים לשיווק ועל מנת להגיע למלוא המכסה המותרת על פי תמ"א 35, אושרה תוספת של 200 יחידות דיור.

השכונה המתוכננת תקיף 190 דונם, ובהם המגרשים בגדלים שונים, על מנת להתאימם לצרכים של משפחות צעירות וגם של משפחות מבוססות יותר. התכנית מציעה מערך "חניות שבת" לשימוש התושבים בשבתות, כחלק מההתארגנות הפנימית ביישוב מעורב, שבו אין נסיעה בשבת.

התכנית המוצעת נעשתה על פי תפיסת הפיתוח של המועצה האזורית משגב – יצירת מלאי מגרשים להרחבת היישובים הכפריים, ככל שמותר על פי תמ"א 35.

אשחר ביום מושלג. התכנית מציעה מערך "חניות שבת"

צילום: אלמוג

כ-60 דונם קישואים הושמדו

בעל שטח חקלאי במרכז הארץ, שהושקה במי קולחים ללא היתר, ביצע בעצמו את הצו של רופאת המחוז

השמדת יבול קישואים שגודל בשטח שגודלו כ–60 דונם באזור מרכז הארץ, הושמד ביום שני, 6 באוקטובר, על ידי המגדל עצמו, שביצע בכך צו שהוצא על ידי רופאת המחוז.

על פי הודעת משרד הבריאות, צו ההשמדה ניתן לאחר שהוכח, כי השטח הושקה במי קולחים באיכות שאינה מתאימה לגידול וללא היתר השקיה מהמשרד. במטרה למנוע סכנה לבריאות הציבור, במקרה שהקישואים ייאכלו על ידי הצרכנים, הוחלט שהיבול לא יימכר וייהרס בטרם יגיע אל מדפי החנויות.

ממשרד הבריאות נמסר, כי הם מבצעים פיקוח שוטף על השימוש במי קולחים, לרבות השקיית גידולים חקלאיים במים אלה, על מנת לוודא, כי השימוש במים יבוצע בהתאם לכללים אשר קבע המשרד. כאשר כללים אלו אינם מתקיימים, נוצרת סכנה לבריאות הציבור ובסמכות רופא מחוזי למנוע את שיווק הירקות באמצעות הוצאת צו השמדה לגידול.

כתובת לשליחת מאמרים: dror.maariv@gmail.com

חוות הנוי בסכנת פינוי

הגן הבוטני. הסיפור ההסטורי קיים בכל אבן, פרח ועץ

הגן הבוטני ליד מדרשת רופין, שהיה בסיס לחקלאות הנוי בארץ ישראל מ-49', נמצא בתהליך פינוי, כפי שקבע ביהמ"ש. מול יזמים שטוענים לבעלות על שטח הגן ניצבים מתנדבים, שפונים בבקשות עזרה לשר החקלאות, ליו"ר קק"ל, לחברה להגנת הטבע ולציבור - לפני שיהיה מאוחר מדי

צביקה סקורצרו, מושב אומץ

Zvicka@013.net.il

רובו הגדול של מכתבי נרשם בכאב גדול על ידי חברים, מלח הארץ, אנשי אדמה, חברי מושבים, אשר עבורם אתרי ההיסטוריה והמורשת, ובעיקר אלה הפורטים על נימי הרגש החקלאי, אינם

<<<

רק צבר מבנים ועצים שצמחו בסמיכות. לגביהם, כמו לרבים מאתנו, הסיפור ההיסטורי הקיים בכל אבן, פרח ועץ הוא חוליה בשרשרת אין-סופית של עשייה יהודית ישראלית שבה הושקעו ידע, מח־שבה, זיעה ואהבה, המחברים עם לעברו ובאופן בלתי-אמצעי, עם לארצו. עניין הנדמה כמה בכך, לפחות בעיני אנשי נדל"ן הרואים באדמה שעליה עץ עב גזע ומבנה ישן נכס כלכלי עקר מתוכן, הנמדד בכסף בלבד.

"עם שאינו יודע את עברו, ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל" אמר יגאל אלון, מדינאי, איש צבא ואדמה, ממנ־היגיה של תנועת העבודה והעם היהודי בימי הלחימה הקשים של תש"ח ואחריה. המשפט הפך לקלישאה, שכל הנעזר בה מעיד כאלף מילים על הרצון ועל הצורך בהמשכיות, בשמירה בלתי-פוסקת על ערכיה ההיסטוריים של ארץ ישראל.

חוות הנוי ליד מדרשת רופין, שס־יפורה יתואר בהמשך מכתבי, עומדת בפני סכנה מוחשית ומידית לקיומה. מכאן, אנו מפנים פנייה נרגשת לכבוד שר החקלאות מר יאיר שמיר, ליו"ר קרן קיימת לישראל מר אפי שטנצלר, לראש המועצה האזורית עמק חפר מר רני אידן, למועצה לשימור אתרים, לחברה להג־נת הטבע ולכלל הציבור היכול לסייע בעצירת הפינוי – ולהציל את חוות הנוי לפני שיהיה מאוחר מדי.

יחזקאל (חזקי) סיבק, ממושב אביחיל (sivakgy@netvision.net.il), בשם הוועד להצלת חוות הנוי: "חברים, עבור ילדינו, עבור כולנו – אנא הקדישו כמה דקות לקריאת הפנייה שלנו להצלת חוות הנוי. אנו זקוקים לעזרתכם הדחופה – החווה בסכנה מידית – פינוי חלק מה־חווה יהיה בעוד כחודש ימים ובעוד זמן קצר, את הנעשה לא ניתן יהיה להשיב.

"אנו פועלים מול כל הגורמים הנוגעים בדבר, למנוע את הנזק הבלתי-הפיך, אולם זקוקים לעזרתכם. אנא, פנו למש־רד החקלאות ולמועצה האזורית, לפעול מידית למנוע עקירת החווה או חלקים ממנה. אנו ממשיכים במאבק ויחד אתכם, ביכולתנו להשפיע".

אילן למדני מכפר חיים: "חוות הנוי בעמק חפר הנה אתר מורשת חקלאית והיסטורית מן המעלה הראשונה. תכנון המקום החל עוד בשנות ה-40' המוקד־מות והיא הוקמה מיד עם קום המדינה, ב-1949. הקרקע הייתה והנה קרקע של הקק"ל, שנגאלה בכספי העם היהודי במסגרת גאולת הקרקעות בעמק חפר.

"מאז נוסדה, החווה הייתה, במשך עש־רות שנים, בסיס לחקלאות הנוי בארץ ישראל. בחווה אקלמו צמחים רבים, וענ־פים שלמים של חקלאות הנוי החלו בה. את החווה יסד דוד צירקין מעין חרוד, והמנהלת הייתה רות בנימין, לימים מבית יצחק.

"גן הניסויים של החווה הפך לגן בוטני מרתק ויפהפה והמקום הנו שכיית חמדה בלב עמק חפר. משנות ה-80', נוהלה החווה על ידי הארגון לגננות ונוף, אשר צמח מארגון הגג של גנני הנוי בהתיי־שבות העובדת.

מצמחי הגן. ועד הפעילים מבקש לקיים את החווה כפי שהיא ואף לפתח אותה

"במהלך השנים, גם הוכרה החווה על ידי משרד החקלאות כגן בוטני. החווה התנהלה במהלך השנים לצד מדרשת רופין. לאחר קריסתה הכלכלית של מד־רשת רופין, היא נמכרה ליזמים פרטיים. בהליך ההעברה של שטח המדרשה ליז־מים נטען, כי גם שטח החווה שייך להם.

"בשנת 2008 החל הליך משפטי, שבו הוגשה תביעת פנוי על ידי היזמים נגד ארגון גננות ונוף, בטענה כי עליהם לפ־נות את השטח. לא ברור מה כוונת היז־מים לפתח בשטח, אך נראה כי מדובר בכוונות פיתוח נדל"ן כזה או אחר, ולא שימור.

"משרד החקלאות, שצורף להליך, טען כי שטח החווה (או חלקה הניכר) כלל לא נכלל בשטר החכירה של המדרשה, וכי לחווה חשיבות גדולה ויש למצוא פתרון על ידי החלפת שטחים. במהלך המאבק המשפטי אולץ ארגון גננות ונוף לסגור את המשתלה שקיימה את המקום, עקב צו בית המשפט, ומימון ניהול המקום הפך קשה יותר ויותר.

"ביולי השנה ניתן, בהסכמת היזמים ומשרד החקלאות, פסק דין בבית המש־פט לפיו חלק מן החווה – חלקה הצפון-מערבי – יפונה כבר בחודש נובמבר הקרוב. פחות מחודש ימים מהיום! חלק זה כולל את הכניסה לחווה, תשתיות, ובעיקר את המבנים ההיסטוריים של החווה. בהמשך, ותוך לא יותר משנתיים, ייפתח לפי פסק הדין הדיון על כל יתר החווה. חשוב להבין, כי תכנית ה'פינוי החלקי' עשויה להיות בפועל גזר דין מוות על החווה כולה.

"בינתיים הקמנו, תושבים מעמק חפר, יחד עם אוהדי החווה מרחבי ארץ ויחד עם בניהם של מייסדי החווה, ועד פעי־לים ציבורי להצלת חוות הנוי מהשתל־טות היזמים. אנו מבקשים לשמר את שטח החווה במלואו, להותיר את השטח בבעלות הציבור ובניהול הציבור, וב־אמצעות גופים ציבוריים.

"אנו מבקשים לקיים את החווה כגן בו־טני וכאתר מורשת חקלאית והיסטורית, וכן לפתח את החווה כמרכז לסביבה וק־יימות. הצגנו בהתאם, פתרון ריאלי של תכנון כולל של שטח החווה וסביבתה על בסיס החלפת שטחים בין משרד החקל־אות ליזמים.

"פנינו למשרד החקלאות, עמדת השרה הקודמת, אורית נוקד, ומנכ"ל המשרד הקודם, יוסי ישי, הייתה אוהדת והוב־הר, כי ייעשה מאמץ לפתור את הבע־יה באמצעות החלפת שטחים. הבחירות חלפו, השרה והמנכ"ל התחלפו, והנה התברר, כי מדיניותו החדשה של משרד החקלאות היא, 'בגדול', הפקרת החווה.

"המועצה לשימור אתרים, שנציגיה ביקרו במקום, קבעה שמדובר במקום ובמבנים ראויים לשימור. אנחנו פועלים כיום מול כל הגופים הרלבנטיים, בקרי־אה לעצור לאלתר את הפינוי ולדאוג להותרת הקרקע בידי הציבור.

"למרבה הצער, מדינת ישראל הפקירה את החווה כמו אתרים אחרים. ולכן, אין ברירה, אלא שהציבור יקום וידרוש בקול רם, כי קרקע לאום זו, אתר מור־שת חקלאית-גננית, היא נכס היסטורי מן המדרגה הראשונה החייב להמשיך ולהישמר לטובת ולמען הציבור וכחלק מההיסטוריה של מדינת ישראל.

ראוי להוסיף ולציין, שהמקום פתוח לביקורים ומתבצעות בו פעילויות רבות, הכשרה מקצועית, קורסים ופעילות סביבתית חינוכית".

רוצים לווף?

בחוות אורליה, מדרום לשדה בוקר. רגע של חיבה בין מתנדב לנאקה

ה"ווף" כבר כאן - ארגון ישראלי שקם כחלק מתופעה עולמית מחבר בין מתנדבים שרוצים לעבוד בחקלאות אורגנית ובין מגדלים, שנותנים בתמורה לעבודה המבורכת הדרכה, אוכל ולינה

יבל ברקאי *

כששומעים על כך בפעם הראשונה, מרימים גבה בתמיהה: יש אנשים, שמעדיפים לעבוד בחקלאות בהתנדבות בסוף השבוע על פני בילוי בפאב, בפארק עם החברים או במיטה עם ספר, והם אינם מעטים – יש רבים כמותם בעולם. קוראים לזה "ווף" (wwoof) – תופעה שהגיעה מחו"ל וסוחפת לא מעטים גם בישראל, ויש לה ערך מוסף: לצד העבודה בשדה או במטע, נוספת על התרומה גם האפשרות לקשור קשרים חברתיים עם אנשים מעניינים, אפילו ממדינות ומדתות אחרות.

בארץ, יש 713 פעילים שמתנדבים "לווף" (באנגלית, הפועל הוא "וופינג"), על פי אתר האינטרנט הישראלי שמרכז את התופעה (www.wwoof.org.il). באתר, מעין "תכנית שידוכים" בין חקלאים-מארחים (68) לתלמידי חקלאות-מתארחים, הצטברו עד עתה 184 סיפורים של מתנדבים המתארים את תקופת ההתנסות בחקלאות אורגנית אצל מארחיהם.

מה זה WWOOF?

WWOOF (Worldwide – ווף opportunities on organic farms – הזדמנויות עולמיות בחוות אורגניות) הוא ארגון עולמי המקשר בין מגדלים אורגניים למתנדבים. הרעיון נולד לפני קצת יותר מ-40 שנה, כאשר מזכירה חביבה בלונדון, החליטה להוציא אל הפועל רעיון מקסים. היא אספה כמה חברים והם נסעו יחד לעבוד אצל חקלאים אורגניים באזור, ששיוועו לכל יד מושטת לעזרה.

לחברים המתנדבים הייתה זו חוויה נפלאה, לצאת מהשגרה של החיים בעיר, לעבוד עם הידיים, לנשום את האוויר בכפר וללמוד כיצד מגדלים מזון, ללא שימוש בחומרים כימיים. למגדלים האורגניים ידיים נוספות משולות לברכת הגשם, ואם נוסיף לכך את העובדה שהם קיבלו אותן חינם אין כסף, כולם הרוויחו. זה המתכון שסוחף אלפי אנשים בכל העולם.

באנגליה נולד ארגון הווף הראשון ויש ארגונים דומים במדינות רבות בעולם, אולם כל אחד מהארגונים פועל באופן עצמאי ונפרד. מתנדבים המעוניינים להתנדב במדינה מסוימת צריכים להירשם בארגון באותה המדינה, ורק שם באפשרותם להתנדב. מגדלים ממדינות שבהן אין ארגון מקומי רשומים ברשימה כללית, שמופיעה באתר העולמי ובאתר האוסטרלי.

ומה כאן אצלנו?

בישראל, הארגון החל לפעול באוגוסט 2007 וחברים בו מגדלים אורגניים שעוסקים בתחומים שונים של חקלאות – ירקות אורגניים, עדרי עזים לחלב אורגני ומרכזי חינוך אקולוגיים המשלבים מספר תחומים. רשימת המגדלים מופיעה באתר הארגון ללא פרטי התקשרות ואלה חשופים רק לחברים המשלמים דמי חבר. על פי הודעת ווף הישראלי, בכל שנה, מגיעים יותר מ-700 מתנדבים לאחד מ-70 המארחים הפזורים ברחבי הארץ, ואצלם הם עובדים, לומדים, ישנים ואוכלים.

<<<

> לחברים המתנדבים הייתה זו חוויה נפלאה, לצאת מהשגרה של החיים בעיר, לעבוד עם הידיים, לנשום את האוויר בכפר וללמוד כיצד מגדלים מזון, ללא שימוש בחומרים כימיים. למגדלים האורגניים ידיים נוספות משולות לברכת הגשם, ואם נוסיף לכך את העובדה שהם קיבלו אותן חינם אין כסף, כולם הרוויחו. זה המתכון שסוחף אלפי אנשים בכל העולם

מתנדב מאכיל גדי. יש גם רגעי אושר, לא רק עבודה

מי יכול להיות מארח?

כל מגדל אורגני שיש באפשרותו לספק מקום לינה נאות וכלכלה למתנדב יכול להירשם לארגון. הרעיון הבסיסי והפשוט של "וופינג": את או אתה מוכנים להתנדב בחווה במשך מספר שעות ביום, חמישה ימים בשבוע, ובתמורה תקבלו מזון ולינה, ללא תשלום.

המארחים של ווף ישראל הם קיבוצים, מושבים, חוות ומשפחות, ומתנדבים יכולים למצוא אצלם תחומים שונים של עבודה בהתנדבות, כגון פרמקלצ'ר, גינה אורגנית, בנייה ירוקה, הכנת גבינות, יין, שמן זית, מערכת מים אפורים, אנרגיה מתחדשת, טיפול בבעלי חיים ועוד.

מי יכול להתנדב?

כל מי שמעל גיל 18, שיש לו רצון להכיר מקרוב את הדרך שבה מגדלים מזון אורגני, ומוכן לעבודה פיזית שעלולה להיות קשה לעתים, יכול להירשם לארגון בארץ או לכל ארגון אחר בעולם. המתנדב עובד כשש שעות ביום ובמקום שכר, מקבל מהמגדל האורגני (המארח) מקום לינה נאות וכלכלה.

יצירת הקשר בין המתנדב למגדל האורגני נעשה על ידי המתנדב לאחר שנרשם לארגון, שילם את דמי החבר וקיבל מספר חבר, המאפשר לו לראות את פרטי ההתקשרות עם המגדלים האורגניים באתר הארגון. לאחר שנוצר הקשר, יכולים שני השותפים ל"עסק" לתאם ביניהם את תחום העבודה, את משך השהייה אצל המארח (יש מי שמצפים שהמתנדב ישהה מספר ימים, ויש מי שרוצים עזרה למשך חצי שנה), את מספר שעות העבודה בכל יום.

בארץ, בשל הבדלי אמונה ודת, ממליצים בארגון לברר שאלות של כשרות ושמירת שבת, כמו כן, כדאי להצהיר על בעיות רפואיות של המתנדב, אם יש. כדי למנוע מצבים שבהם נפצע המתנדב במהלך העבודה, ואז שאלת הפיצוי והכיסוי הכספי של ההוצאות עולה, מומלץ לעשות ביטוח לפני שמתחילים בהתנדבות.

באתר ווף ישראל יש לכל מארח עמוד המציג תיאור מפורט של המקום, על אנשיו, גלריית תמונות הממחישה את האווירה במקום ומידע כללי נוסף שמעניין את המתנדבים, בעברית ובאנגלית. מי שמחפש ללכלך את הידיים בעבודת אדמה או עם בעלי חיים, או מי שזקוק לעזרה במשק האורגני שלו, יכול להיכנס לאתר העולמי או המקומי ולמצוא לו מארח או אורח לווף אתו.

ביקב כרמי עבדת. יין ישמח לבב אנוש

מתנדבת נחה בשלוות המשק. שעות העבודה שקבעה לעצמה הסתיימו

בסימן שאלה

עו"ד איילת רייך-מיכאלי

כתובת לשאלותיכם
dror.maariv@gmail.com

האם מחסן ביצים הוא מבנה משק?

בית המשפט דן בשאלה: האם מרכז אזורי למיון ולשיווק ביצים הוא "שימוש בקרקע לחקלאות"?

האם הקמת מחסן מרכזי למיון ולשיווק ביצי מאכל, שישמש משקים רבים מיישובים שונים, הוא שימוש מותר בקרקע ולפי ייעודה? שאלה זו נדונה לאחרונה בבית המשפט העליון. באותו עניין, אגודה הגישה לוועדה המקומית בקשה להיתר להקמת המחסן. הוועדה אישרה את הבקשה על בסיס תכנית האזור, שבה נכתב: "מותר יהיה השימוש לחקלאות ומבני משק כדלקמן" ובהמשך הסעיף מפורטת רשימה של שימושים ותנאים.

שני אנשים, המתגוררים סמוך למקרקעין, פנו לוועדת הערר המחוזית וערערו על ההיתר. ערעורם התקבל. הוועדה המקומית והאגודה לא השלימו עם החלטת ועדת הערר ועתרו נגדה לבית המשפט לענייינים מנהליים, שקיבל את העתירות ועל פסק דינו, הגישו התושבים ערעור לבית המשפט העליון.

המחלוקת בין הצדדים נסבה תחילה על פרשנות סעיף 24 לתכנית. הוועדה המקומית והאגודה טענו, כי הסעיף מתיר שימוש "לחקלאות ומבני משק", בכפוף לתנאים המנויים בסעיפי המשנה שלו, וכל שימוש לחקלאות או למבנה משק שלא הוגבל בסעיף זה הוא שימוש מותר. לעומתם, התושבים גרסו, כי הסעיף מתיר שימוש "לחקלאות ומבני משק" רק בהתאם לשימושים המפורטים בסעיפי המשנה שלו, וכל שימוש שלא הותר במפורש בסעיפים אלה הוא שימוש אסור.

בית המשפט קבע, כי לשון הסעיף סובלת את שתי הפרשנויות ובסופו של דבר, קיבל בעניין זה את טענת הוועדה המקומית והאגודה. כלומר נקבע, כי הסעיף מתיר להשתמש במקרקעין לשני שימושים: "שימוש לחקלאות" ושימוש ל"מבני משק", בהתאם לתנאי הסעיף. בשלב זה, עבר בית המשפט לבחון את השאלה: האם הקמת מחסן מרכזי למיון ולשיווק ביצים עונה על הגדרת אחד השימושים המותרים.

על מנת לקבוע מהו "שימוש לחקלאות" פונה בית המשפט לחוק התכנון והבנייה, וממנו נובעת ההגדרה: שימוש בקרקע הדרוש במישרין לייצור חקלאי, לעיבוד חקלאי של האדמה או לגידול בעלי חיים. בית המשפט מציין, כי יש לפרש את המונח בצמצום, כדי שרק שימוש הקשור בטבורו אל מלאכת הייצור החקלאי ייחשב שימוש הדרוש במישרין לייצור.

כפועל יוצא משיקולים אלו קובע בית המשפט, כי השאלה אם מדובר ב"שימוש לחקלאות" כהגדרתו בתכנית, תוכרע לפי שני תנאים מצטברים: אחד נוגע לאופי הפעילות – זיקה ישירה והדוקה לפעילות החקלאית; האחר הוא היקף הפעילות והשלכתה על הסביבה החקלאית. ככל שהפעילות נרחבת יותר ועשויות להיות לה השלכות על תכנון האזור, הכף תיטה לקבוע שהשימוש אינו חקלאי.

מתוך שיקולים אלו קובע בית המשפט, כי היקף פעילות מחסן הביצים והשפעתו האפשרית על הסביבה מצביעים על כך שהשימוש בקרקע אינו חקלאי כמשמעותו בתכנית. מפעל לאריזת ביצים המובלות מיישובי הארץ מקיים נפח פעילות רב מהמקובל לצורכי המשק ואף לצורכי היישוב כולו. עוד נקבע, כי אין קשר הכרחי בין מיקומו של המחסן ובין ייעודה החקלאי של הקרקע, ואין כל מניעה לקיים פעילות זו בקרקע בייעוד שונה.

כמו כן, בית המשפט מציין, כי ועדת הערר הצביעה על קשיים תחבורתיים וסביבתיים שעלולים להיגרם מהקמתו של המבנה, שישנה באופן מהותי את אופי השימוש בקרקע. לפיכך נקבע, כי הקמת מחסן הביצים המבוקש חורגת מגדרו של המונח "שימוש לחקלאות".

באשר למונח "מבנה משק" נקבע, כי משמעו: (א) שימוש חקלאי במישרין; או (ב) שימוש התומך בשימוש חקלאי ובלבד שהיקף הפעילות במבנה מוגבל ונועד לתמוך בעיבוד התוצרת החקלאית המופקת בעיקר במשק המקומי. בית המשפט קובע, כי המחסן למיון ביצים ולשיווקן נועד לקיים פעילות רחבת היקף, אשר אינה קשורה בהפקת התוצרת החקלאית המופקת ביישוב שבו המחסן נמצא – פעילות שתשנה באופן מהותי את אופי השימוש בקרקע – ולכן אינו יכול להיקרא "מבנה משק".

לסיכום, מסקנת בית המשפט היא, כי התכנית אינה מתירה להקים מחסן מרכזי למיון ושיווק ביצים, שכן זה אינו נכנס לגדר "שימוש לחקלאות" או "מבנה משק".

הכותבת, ממשרד עורכי דין וגישור "איילת רייך", עוסקת באגודות שיתופיות, בתחום המסחרי-חקלאי ובליטיגציה. המידע כללי בלבד ואינו חוות דעת או ייעוץ מומחים.

שליחי "ישראייד" ותושבים מקומיים. להראות את הפנים היפות של ישראל

מהדר עם לכל העולם

נפגעי רעידת האדמה בהאיטי, מזי הרעב הגדול בקניה, ניצולי הצונאמי ביפן ואפילו מדינות שאין להן קשרים דיפלומטיים עם ישראל נעזרו ב"ישראייד" (IsrAID) - ארגון מתנדבים ישראלי שמייסדו, שחר זהבי, נולד וגדל בהדר עם. זהבי הוא דור שלישי במושב וחוליה נוספת במסורת משפחתית של עשייה למען הכלל

יוסי ברג ✱ צילומים: מיקי נועם אלון

קדמונינו נהגו לקבוע את ירושלים כמרכז העולם המשורטט במפותיהם הגיאוגרפיות, ובכך נתנו לה חשיבות עודפת על פני מקומות אחרים, בזכות קדושתה. בהיותי ילד, מרכז העולם שלי היה מקום אחר לחלוטין. כבר אז, היה עמק חפר צפוף לעייפה ביישובים המשיקים זה לזה והנה מתבשר אני, בין משחק כדורגל לשיעור תנ"ך, שיישוב חדש הוקם בין המושבים השכנים, הגדולים והוותיקים – כפר חיים וכפר ידידיה.

"היש עוד מרחב בין שני אלו?", תהיתי. ובכן, יש ויש, ובשטח הצר הזה אכן הוקם המושב הדר עם, והוא כיום יפה ומסודר, נקי ומאורגן, ובתים נחמדים מוקפים גינות מטופחות ממלאים את שטחו. "ובכן, מה?" תשאלו. זהו, שבעיניי מרכז העולם אינו ירושלים, אלא... הדר עם. גיאוגרפית, הוא מצוי בין חדרה לנתניה, בין תל אביב לחיפה, בין טורקיה למצ־

<<<

רים וכן הלאה.

בטבור העולם חי בן למשפחה עתירת מעשים טובים, שנפל קרוב לעץ אבותיו. שחר זהבי (בן 38, נשוי ואב לשניים) בא מבית שחרת על דגלו עזרה לזולת ותרו־מה לחברה כדרך חיים, והוא עושה זאת בדרך מיוחדת שבחר, בישראל ובעיקר מחוצה לה. בשנת 2001 הוא הקים את עמותת "ישראייד" (IsrAID), שמטר־תה להגיש סיוע לאוכלוסיות הנמצאות במצבי אסון ומצוקה בעולם כולו.

זהבי החל את פעילותו במתן עזרה לא־נשים נזקקים בארץ בסוף שנות ה־90', במסגרת עמותות סיוע וביניהן ארגון "לתת" המוכר. היום הוא מרכז פעילות רבה של מתנדבים ובעלי מקצוע מג־וונים. "בעמותה, שגם כיום אני עומד בראשה, כ־20 עובדים קבועים ובנוסף עליהם, מגייסים בעלי מקצועות הנדר־שים לביצוע המשימות העומדות בפניה. בדרך כלל, אלו צעירים בסביבות גיל ה־30: אנשי מקצוע, בעיקר בתחום הפ־סיכולוגיה וטיפול במצבי פוסט טראומה, עובדים סוציאליים ואנשי רפואה. חלק מהם מועסקים בשכר וחלק עושים עבו־דתם בהתנדבות".

מה מטרות העמותה?

"מטרת העמותה היא לתמוך במאמצי קהילות שנפגעו על ידי מלחמה, אסון טבע, עוני עמוק או גם מצבי חרום, שהופכים לאיום ממשי על הקיום".

לפי הערכתך, לכמה אנשים הגשתם סיוע עד כה ובאיזה אופן?

"העמותה פעלה ביותר מ־22 מדינות שבהן נדרשה פעילותה. צוותי הסיוע הרפואי, יחידות איתור והצלה, מומחים לטיפול במצבי פוסט טראומה ועובדי קהילה שלה היו כמעט בכל חזית משמ־עותית של הצורך בשירותים אלה. בעי־קר במדינות מוכות אסון מתחילת המאה ה־21, שנדרשה בהן תגובה אנושית רבה ומתאימה.

"פעולות העמותה הגיעו עד כה לכ־מיליון אנשים, תרומה של יותר מ־2,000 טונות ציוד רפואי וחומרים הנדרשים כעזרה להתמודדות המסוימת, אימנו יותר מ־5,000 אנשי מקצוע מקומיים, שהנהיגו לפעולתם יותר מ־750 אנשי צוות, ביניהם 160 רופאים, 100 אח־יות, מרפאים שונים ועובדים סוציאליים בקרב הקהילות".

באילו ארצות פעלה העמותה?

"בין הארצות שבהן פעלה (ופועלת) העמותה נזכיר את האיטי, על רעידת האדמה הקשה שפקדה אותה בשנת 2010 וכתוצאה ממנה נותרו כמעט שני מיליון אנשים חסרי בית. צוותי העמותה מיהרו לשם והגישו סיוע רפואי, חברתי וחינו־כי.

"ב־2011 בקניה, אפריקה, מחסור קטל־ני במזון. מאות אלפים מתו ברעב ורבים איבדו את ביתם. העמותה נחלצה לעזרה וסיפקה עשרות אלפי ארוחות, שמיכות לילדים וציוד אחר, וכן הדרכת סגל מקומי לטיפול בבעיות בהמשך הזמן.

"פעילותה הגיעה אף אל ארצות הברית בעת סופת 'סנדי' (ההוריקן פגע ב־24 באוקטובר בחוף המזרחי של צפון אמ־ריקה וגרם למות 253 אנשים, 300 אלף איש עזבו את בתיהם. י"ב), לדרום סודן (2011) – אספקת מזון ושירותים חבר־תיים לאוכלוסייה הפגועה, ליפן (הצו־נאמי) ועוד ארצות רבות, ביניהן כאלה שאין להן קשרים דיפלומטיים עם מדינת ישראל".

פעילות נרחבת כזו מצריכה מקורות מימון, מהיכן מגיעים האמצעים לפעי־לותכם?

"כיוון שאי אפשר לעשות פעילות רחבת היקף כל כך רק על בסיס התנד־בותי, קיימת תמיכה כספית של תורמים רחבי לב מישראל, מיהדות ארצות הברית וגופים שונים בארצות הנפגעות".

כיצד אתה מגייס את הפעילים?

"הדגל ההומניטרי שאנחנו מניפים סוחף אליו צעירים רבים הנשבים בער־כיותו ומוכנים לתת כתף למאמץ, לזנוח את ה'חיים הטובים' ולהיחלץ לפעילות בעלת ערכיות ותוכן אנושי אמתי".

כנראה שחלק גדול ביזמה של שחר הוא גנטי. סבו, דוד זהבי, היה בין מקימי סניף התנועה הציונית הסוציאליסטית, "השו־מר הצעיר", בעשור השלישי של המאה ה־20 בהונגריה. צעירים אלו ראו את הצדק החברתי המושלם ביצירת תאים חברתיים עצמאיים בארץ, אשר יהיו חופשיים מכללי החברה שבתוכה חיו. תודעתם החברתית המתפתחת לבשה ביטויים סוציאליסטיים, שהיו פסולים לחלוטין במשטר השולט במדינה, וב־אופן טבעי, וכדי להגשים את הרעיונות שבהם האמין, הצטרף דוד זהבי לקבוצה שייסדה את קיבוץ מעברות. לימים, עבר להדר עם ועסק בפיתוח האפשרות להו־ריד גשם מלאכותי, מעין "סטארט־אפ", מתוך רצון "למלא את המדינה במים ולא את כיסי בכסף".

בנו עמרם, אביו של שחר, ממשיך את מסורת הסב ומקדיש את עתותיו לעש־ייה בהתנדבות למען הקהילה בתחומים שונים. התרומה לקהילה ניתנת בזמן ובמאמץ וגם בכסף – נהוג בבית זהבי להעביר את תמורת המתנות שמוענקות באירועים משפחתיים לארגונים חבר־תיים שמטרותיהם חשובים בעיניו.

הדור השלישי במשפחה, שחר, בנו של עמרם, ראה את מעשי קודמיו ונטל מהם דוגמה. הוא שכלל את העזרה והעצים אותה בארצות רחוקות, שאין בינו ובין האנשים שלהם מסייעת העמותה כל קשר, וגילה, ללא ספק, את ההנאה שבנ־תינה, נתקיים בו הפסוק "מעשה אבות סימן לבנים".

"זאת הייתה ממש קטסטרופה"

בהאיטי, כיצד נודע לכם שצריכים שם עזרה? מה עשיתם שם?

"בדרך כלל, אנו מקבלים מידע על אסון שאירע באמצעות התקשורת. אז אנו פו־נים לגופים דומים במדינה ומהם לומדים על הצרכים. למדנו את העניין והחלטנו שנוכל לתת מענה לחלק מהנדרש. הוקם צוות בן ארבעה־חמישה אנשים בעלי המומחיות הנדרשת והם יצאו למקום. הם בדקו את הצרכים ובאיזה אופן אפשר לסייע – עזרה רפואית, ציוד, מים, בע־יות של מצבי טראומה וכו'".

מה מצאתם כשהגעתם למקום?

"זאת הייתה ממש קטסטרופה. עשרות אלפי אנשים מסתובבים ברחובות חסרי בית, חסרי מעש ובשוק מוחלט. מסביב אלפי גופות, בחלקן קבורות בין הריסות הבתים, לאחר ימים אחדים פשטו ריחות רעים שעלו מהן.

"חברנו אל גופים בין־לאומיים שכבר פעלו שם. רובם ריכזו את פעילותם בשדה התעופה, אך במטרה להיות 'בתוך' הנזקקים, הקמנו מחנה אוהלים כמרכז טיפול ובסיס לפעילותנו ליד האצטדיון וכן קראנו להם באמצעות רמקולים.

"האנשים למדו עד מהרה שיוכלו לקבל סיוע אצלנו והתחילו לבוא אלינו במספ־רים הולכים וגדלים. טיפלנו בבעיות רפואיות שנבעו מסיבות האסון – שב־רים, מכות גוף וכו'. כמו כן, טיפלנו בנפגעי טראומה".

כמה זמן נמשכה פעילותכם בהאיטי?

"היא נמשכה בתחילה שלושה שבועות ולאחר מכן, ביחד עם גופים נוספים, במשך כשנתיים, כאשר עוסקים בעי־קר בסיוע חרום, הקמת מקומות שיקום, חינוך ובעיקר, יצירת תשתית קהילתית לעתיד. כמו כן, עסקנו בפיתוח עסקים וחקלאות לטווח הארוך. בתחילה, היו שם 12 עובדים שלנו וכיום, צמצמנו את הצ־וות לשניים עד ארבעה".

האנשים שבהם טיפלתם ידעו שאתם מישראל?

"אחת ממטרותינו היא להראות בעולם שישראל אינה רק שם נרדף בכותרות למלחמות, לכיבוש ולהתאכזרות לאוכ־לוסיות. מטרתנו", אומר שחר זהבי, "היא להראות בכל העולם ובקרב אוכלוסיות הנתונות במצוקה את הפנים היפות של מדינתנו ואולי לשנות במשהו גם את התדמית המסורתית השלילית שיש לנו בעולם.

"לאחרונה, פעלו אנשינו באוקלהומה, בעקבות הסופה הקשה שפקדה מדינה זו בארצות הברית, בפינוי הריסות ובסיוע נדרש אחר. כמו כן, מזה זמן רב אנו מס־ייעים באספקת מזון למשפחות פליטים מסוריה שמצאו מקלט בירדן".

משפצים בית בפלורידה. משקמים את ההריסות שגרם הוריקן "סנדי" לפני שנה

שחר זהבי במחנה אוהלים בהאיטי. "האנשים למדו עד מהרה שיוכלו לקבל סיוע אצלנו"

machita106@gmail.com

החיים מהתלים בנו

התעוררתי לעוד יום שגרתי, הספקתי ללכת לספרית שלי ולקצץ את הפוני המתארך, לקפוץ לביקור קצר אצל הוריי, ואז הגיע הטלפון מהחקלאי שלי: "אני בדרך לרמב"ם"

אני לא מאלו שחושבים "לי זה לא יקרה". כשהיום מתחיל, אני נזכרת שאני לא חסינה בפני פגעי העולם ורק מקווה לצלוח את יומי בשלום, ויותר מכך, שאהוביי יצלחו את יומם בשלום. אני נכנסת לאוטו ומשתדלת להיות זהירה בכביש, כי לא בא לי להיות המספר הבא בסטטיסטיקות של הנפגעים הבלתי–הרואיים של תאונות הדרכים. יש אנשים מסביבי, שכשקורה משהו להם או למכריהם, הם שואלים בתדהמה: "מאיפה צנח עלינו האסון הזה?", או "למה זה קרה דווקא לנו?".

אני מבינה אותם, אבל חושבת שהכול יכול לקרות לנו. מה זאת אומרת, "למה זה קרה לנו"? אני מנסה להבין – למה שלנו לא יקרה דבר ולאחרים כן? האם אנחנו בני אלים, שמבוטחים מפני כאבי לב וגוף? אם אני שואלת כבר "למה", הרי זה כדי לבדוק האם יש לי אחריות בעניין. אולי לא הייתי זהירה? אולי לא הקפדתי על הבטיחות הראויה?

ככה זה בחיים. הם מהתלים בנו. כמאמר הקלישאה, האדם מתכנן תכניות למטה והאלוהים צוחק לו למעלה. במקרה שלי, התעוררתי לעוד יום שגרתי, הספקתי ללכת לספרית שלי ולקצץ את הפוני המתארך, לקפוץ לביקור קצר אצל הוריי, ואז הגיע הטלפון מהחקלאי שלי: "אני בדרך לרמב"ם".

***

אנחנו תקועים במיון של בית החולים כבר שעות ארוכות. החקלאי שלי גונח מכאבים, וקשה לדעת האם זה מכאבי הפציעה או מהכאב שנגרם לו על ידי סד הצוואר החד–פעמי שחובשי מד"א שמו עליו. "אני חייב להוריד אותו" הוא אומר לי, אבל שנינו יודעים שהמשאלה שלו מוקדמת. צריך, קודם כל, לקבל את התוצאות של הסי–טי ושל האם–אר–איי כדי להבין מה מהות הפגיעה.

הניאונים יוקדים מעלינו באור לבן, ללא רחמים. אני מורידה את הראש למטה, לכיוון הברכיים, וממירה את הבוהק הלבן בחמימות האפלה של המכנסיים שלי. אני מאריכה את הרגע, מותחת את הגב, יודעת שברגע שאזדקף, אפגוש שוב באורות הלבנים חסרי הרחמים.

***

כמה סבל יש בעולם הזה, וכמה סובל היום חלק מהעולם שלי. אני מביטה בצוות הרפואי שמסתובב במיון בבגדיו הלבנים או הירוקים, וחשה את יתרונם על פניי. הם בצד המטפל, אנחנו בצד המטופל. אדנותם מוכחת. לכמה רגעים, הם מצליחים להטעות אותי לחשוב שהם חסינים בפני הסבל הזה. הם רק עובדים פה, הם לא מתאשפזים פה. התפקיד שבו בחרו חיסן אותם אוטומטית בפני האפשרות שהם יזדקקו למיון מתי שהוא.

***

מחלקה אורתופדית. האנשים סביבנו שבורים, במובן הכי פשוט של המילה. יש צעקות במחלקה, יש סבל וכאב. בחדר על ידנו שוכב זקן עם שבר באגן וצועק: "חברי אגד! הצילו אותי!".

הבת שלו אומרת לו: "אבא, אתה כבר מזמן לא עובד באגד".

"מה? באמת?" הוא שואל, "איפה המנהל של אגד? אני חייב לדבר אתו על זה", ושוב זועק לחברי אגד. ושוב. ושוב.

***

האוכל לא משהו. דווקא ארוחות הבוקר והערב סבירות, אבל השף של ארוחת הצהריים פספס כמה שיעורים חשובים בלימודים שלו, אחד מהם היה כנראה איך להכין מרק. הבן שלי שבא לבקר שואל: "מה זה המָרָקיא הזה?".

***

קלרה האחות שרה. רוחצת חולים ושרה, מסתובבת בפרוזדור ומפזמת. "קלרה שרה" אני קוראת לה. היא חמודה ומצחיקה, ממציאה שירים ומנגינות בשלל שפות. עכשיו היא נכנסת לחדר שלנו אחרי ביקור בחדר אחר, שבו מאושפזים מוסלמים, והיא שרה לה "ביסמיללה ביסמיללהלה". כל הזכויות ללחן שמורות לקלרה.

***

השכן בחדר השני מבקש סיגריה. "אבל למה אסור לי סיגריה? מה הקשר בין רגל שבורה לסיגריה?", הוא לא מבין. "אסור", האחות אומרת שוב, כמו גננת שמסבירה את הדבר לילד מאתגר במיוחד. "אבל קשה לי" הוא צווח, ואנחנו לא מבינים אם קשה לו בגלל כאבי הגוף או בגלל געגועיו לסיגריות.

החקלאי שלי מביע דעה: אם הוא היה יודע לפני כן שלא ייתנו לו לעשן בבית חולים, אולי היה יותר זהיר. "במקרה הזה", אני עונה לו, "אולי כדאי שתתחיל לעשן"...

***

אחת האחיות מספרת לנו שלמחלו (כך קוראים לו), המאושפז בחדר השני, יש כינים. "רחצתי אותו ואני רואה על המגבת שלי כינים זוחלות, ואיזה גודל. מחלו, אמרתי לו, יש לך כינים – לי?! מחלו הזדעק, בחיים לא היו לי כינים!

"כן? שאלתי אותו והראיתי לו את השיירה הזוחלת על המגבת. אז מה אלו, פרפרים אקזוטיים?".

***

קרן, אחות חמודה ונמרצת שעובדת במחלקה, מתעניינת בחייו של החקלאי שלי. מה אתה מגדל? איך אתה מסתדר? איך הם חייו של חקלאי? היא מספרת לנו, שכשסיימה את לימודי האחיות שלה שקלה לזמן קצר להיות חקלאית במקום אחות. אנחנו זקוקים כעת לפועלת טובה, אני אומרת לה, אבל מקווה שהיא לא תשקול הסבה מקצועית, היא אחות טובה. מי יודע איזו מין חקלאית תהיה?

***

מורידים את החקלאי שלי למרפאת כאב. אנחנו נכנסים לחדר עם הרבה פנים שמאירות אלינו. יש אנשים טובים בבתי חולים ונראה שחלק גדול מהצוות הרפואי נמצא במקום שבו הוא אמור להיות, מבין את חשיבות עבודתו ומאמין שהוא יכול להקל על החולים.

במרפאה מעריכים את מצבו של החקלאי שלי ומחליטים על הטיפולים המתאימים. אחד מהם הוא טיפול ניסיוני שנקרא מזותרפיה (שיטה שבה מזריקים תרופה בכמות מזערית מתחת לעור). הרופא בעל חוש ההומור שמעניק לו אותו אומר "לא יועיל? לא יזיק!". אנחנו מחזיקים אצבעות שיועיל.

בזמן שאנחנו שם, נכנסים ויוצאים מטופלים אחרים ואנחנו עדים לשיחות על קנביס רפואי. מתברר שלחלק גדול מהמטופלים סיפרו על סגולותיה של המריחואנה, והם מבררים, כבדרך אגב, אם יש סיכוי להשיג קצת מהמתוק–המתוק הזה.

הצוות מספר לנו על הפרצות שיש בענף המשגשג הזה. מה שבטוח זה שלא קל להשיג מרשם. אתה צריך למצות לפחות שנה של טיפולים אחרים כדי לזכות במרשם המיוחל של הסם.

הטיפול, דרך אגב, עזר במידה מסוימת.

***

סיכום ביניים: החקלאי שלי מאושפז כבר 20 יום בבית חולים. נראה שצפוי לו אתגר שיקומי ארוך למדי ולא פשוט. אני מניחה, שגם אתם תהיו שותפים לו בדרך מסוימת. ובינתיים, בבקשה, שמרו על עצמכם היטב.

> "מה זאת אומרת, "למה זה קרה לנו"? אני מנסה להבין - למה שלנו לא יקרה דבר ולאחרים כן? האם אנחנו בני אלים, שמבוטחים מפני כאבי לב וגוף? אם אני שואלת כבר "למה", הרי זה כדי לבדוק האם יש לי אחריות בעניין. אולי לא הייתי זהירה? אולי לא הקפדתי על הבטיחות הראויה?

חדר בבית חולים. כמה סבל יש בעולם הזה, וכמה סובל היום חלק מהעולם שלי

צילום: פלאש 90

חומר למחשבה

אנשי פרסום נעזרים במדעי החברה כדי לחקור את הרגלינו, הסיפורים שמאחורי גילוי היסודות בטבע נחשפים, חולת סרטן מחלימה בכוחות עצמה. על כוחו של המדע והאדם

הרגלים

איך מצליחים פרסומאים לאתר אישה בהריון ולהפוך אותה למטרת שיווק לפני שהס־פיקה אפילו לספר למשפחתה? בזכות מה הצליח המרי האישי של רוזה פארקס להפוך לתנועת מחאה גורפת, בשעה שאחרים שנהגו כמוה פשוט הושלכו לכלא? לפי הספר שלפנינו, התשובה היא – הרגלים.

"כוחו של הרגל – למה אנו עושים מה שאנו עושים ואיך לשנות את זה (כשצריך)" טוען, שנדמה לנו שרוב הבחירות שלנו הן תוצאה של החלטות שקולות, אבל לדעת מחברו, צ'ארלס דוהיג, לא כך הדבר. לטענתו, רוב מה שאנחנו בוחרים לעשות הוא תוצר של הרגלים. ואף שחלק גדול מהם נדמה כחסר חשיבות, לתוצאה המצטברת שלהם יש השפעה אדירה על בריאותנו, על כושר העבודה שלנו, על מצבנו הכלכלי ועל אושרנו.

דוהיג מספר, שבמשך מאות בשנים ניסו אנשים לדרדר לחקר ההרגלים שלנו, אבל רק בשני העשורים האחרונים החלו נוירולוגים, פסיכולוגים, סוציולוגים ואנשי שיווק להבין איך עובדים הרגלים – וביתר חשיבות, כיצד הם משתנים. בספר, דוהיג מסביר לקורא על תגליות מדעיות שחשפו את הסיבות להרגלים ואיך אפשר לשנותם ובכך ליצור מהפך בחברות ובמפעלים, בקהילות, וגם בחיינו שלנו (מאנגלית: מיכל גרינפלד, בהוצאת כנרת־זמורה־ביתן, 414 עמודים).

המסתורין של הטבלה המחזורית

סם קין מביא בספר "הכפית הנעלמת – הקסם המסתורי של הטבלה המחזורית" את סיפורם של היסודות.

הטבלה המחזורית, אחד ההישגים המדעיים המפוארים של האנושות, צופנת בחובה שפע של סיפורי הרפתקאות, יצרים, בגידות ושיגעונות כפייתיים בקרב הממציאים, החוקרים ומי שהגדירו את עצמם אלכימאים, שמילאו תפקיד דרמטי בהיסטוריה האנושית.

מדוע כפית עשויה גליום נמסה בכוס תה "ארל גריי"? כיצד תכנן הסי־איי־אי להתנקש בפידל קסטרו? למה העניק "ספר השיאים של גינס" תקליט רודיום ולא תקליט פלטינה לפול מקרטני? מה היה לגנדי נגד יוד? למה בחרו היפנים להרוג את גודזילה בטילים מקדמיום? איזו מילה היא הארוכה בעולם (רמז, יש בה 1,185 אותיות)? ומי "הכבשה השחורה" של הטבלה המחזורית, שכל היסודות האחרים מפנים לה עורף? לכל השאלות האלה ולאחרות יש מענה בספר, המשלב פיסות מדע עם עלילותיהם הססגוניות של המושכים בחוטיו (מאנגלית: עמנואל לוטם, הוצאת דביר, 415 עמודים).

תובנות מהצד השני

ב"מתה להיות אני – לראות את החיים בעיניים חדשות", אוטוביוגרפיה מעוררת השראה, מספרת לנו אניטה מורז'אני כיצד הוכרע גופה בשל התפשטות של תאים סרטניים והחל לקרוס לאחר שנלחמה בסרטן קרוב לארבע שנים. כאשר אברי גופה הפסיקו לתפקד, היא חוותה חוויה יוצאת דופן של סף מוות, שבה למדה להכיר בערכה הפנימי והבינה את הסיבה האמתית למחלתה.

כשאניטה שבה להכרתה, היא גילתה שמצבה השתפר כל כך, עד שיכלה להשתחרר מבית החולים בתוך שבועות מבלי שנותר בגופה זכר למחלת הסרטן. בהיותה חלק ממשפחה הינדית מסורתית, הייתה אניטה נתונה כבר מילדותה להשפעות תרבותיות ודתיות מגוונות.

לאחר שנים שבהן נאבקה לסלול את דרכה שלה, ובה בעת, לעמוד בציפיות של כל האחרים, היא הגיעה לתובנה – בעקבות ההתגלות שחוותה בצד השני – שיש לה הכוח לרפא את עצמה... ושקורים בעולם נסים שמעולם לא דמיינה לעצמה. בספרה, אניטה משתפת אותנו בפתיחות לב בכל מה שלמדה על מחלות, על החלמה, על פחד ועל הנשגבות שבאדם (תרגום: בתיה זיסו, הוצאת אופוס, 224 עמודים).

מוֹשַׁב הַשִּׁירָה
עמיר סגל
madorshira@gmail.com

אתה יותר כמו דג זהב

בספרה הראשון, "ילדות מקוצרת", אילה בן־לולו אורגת יחד ייאוש, תקווה, עצבות, אימהות לילד אוטיסט ומחאה חברתית

"ילדות מקוצרת", ספר שיריה הראשון של אילה בן־לולו, הוא קריאת כיוון ראשונה של כותבת מרשימה ואמיצה, שכותבת שירים חזקים יפים וקשים. שירי הספר מתארים מצבי נפש, את הכתיבה ואת חיי היום־יום, ואילה בן־לולו אינה מוותרת בהם. היא מציגה את המציאות האפלה־לעתים־קשה־לעתים־מורכבת־תמיד של החיים.

בשיר "היתה לנו חנות" כישלון כלכלי, אישי וחברתי מתואר לאט ובאריכות ונפתח במשפט: "היתה לנו חנות אבל שכחנו מה אנחנו מוכרים. היא היתה ריקה", מסתיים בשורות: "יושבים בין המדפים הריקים והקירות הלבנים. בסוף יבוא / מישהו ויבקש משהו שיש לנו. מיד נחייך אליו ונאמר: אה, את זה אתה / רוצה? בבקשה בבקשה, ונארוז לו יפה בשקית או בקרטון. אחר כך נצא / החוצה ונכתוב על השלט הריק: 'כאן מוכרים את זה.' ומתחת נכתוב / 'אין מכירה בהקפה'".

בן־לולו מצליחה לתפוס את האדם המודרני, השבוי באופני שיווק, בדרישות שוק ובמלחמת הקיום הכלכלי המודרנית.

בשיר "מאוחר", אולי הטוב ביותר בספר זה, היא כותבת: "היא חלום בלי מיטה, / סיגריה אחרונה בקופסא / ילד לבן־שיער. / אנשים כבר עולים במדרגות הלולייניות, / חולפים על דלתה / בדרך למרפסת אחרת, של שמש. // בלילה, מאוחר / הוא מנסה להדליק מדורה / עם זכוכית מגדלת וירח מלא / לספר שהיא פה. אין לה כלים אחרים. // בחצר, הגנן כרת את עץ התות החולה. // שנים של אי־ייצור משי הגיעו לסופן".

הבדידות והייאוש הם עובדה מוגמרת – כריתת העץ מפסיקה דבר שממילא לא היה קיים, אמצעי המילוט מהבדידות חסרי תוחלת. גם התקוות הקטנות אינן אפילו תקוות.

ב"איש ואישה" היא מתארת חיזיון ביעותים שקורמק מקארתי היה מתקנא בו: "לאחר שקברו את הבן / פרצה שריפה בשמים. / רכס העננים הגדול במערב בער / ואשדות אש שטפו את מורדותיו. / מן העמק למטה, / עם תרמילי גב ומקלות הליכה / הם אחזו ידיים וטיפסו / נעליהם בוערות".

"אני אמא" הוא שיר מרגש ועצוב ובו מספרת אילה בן־לולו על חווית האימהות שלה: "אני אמא של חיית מחמד – / כלבלב שמכשכש בזנבו כשהוא רואה אותך / אבל זה לא נכון, / אפילו כלב מביט בך ורץ להביא לך את הכדור. / אפילו כלב שמח לשחק אתך". על כריכתו האחורית של הספר נכתב שבן־לולו היא אם לילד אוטיסט, והשיר הזה, כמו אחרים בספר, עוסק בחוויית החיים האלה, בחוסר התקשורת עם הבן הממשי והבלתי־ממשי כאחד. השיר מסתיים בשורות העצובות, המייאשות: "אתה יותר כמו דג זהב, / נעים לידך, אתה כל כך יפה, אבל / אתה אפילו לא תופס שאני כאן. / אני צריכה להתאמץ יותר", ולבנו נקרע כשאנו קוראים זאת.

לאילה בן־לולו יש עוד דרך ארוכה לעבור ככותבת, אך יש עוד פסגות שאליהן תגיע בוודאי. ניכר שטרם הגיעה אל מלוא כוחה השירי, אבל היא עולה בו ככותבת חסרת פשרות, וכמותה אין יותר מדי. לא בכל יום יוצא ספר ראשון של כותבת מוכשרת, חסרת פשרות ואמיצה כזו.

"ילדות מקוצרת" מאת אילה בן־לולו, הוצאת פרדס, סדרת "כתוב" לשירה, 64 עמודים.

"ילדות מקוצרת". ככותבת, לאילה בן־לולו יש עוד דרך ארוכה
צילום: כריכת הספר

טריוויה

amramklein@yahoo.com עמרם קליין

בית ראש המועצה

א. ראש המועצה האזורית גן רווה, משה אלימלך, הוא חבר המושב:
1. בית חנן.
2. בית עובד.
3. כפר הנגיד.
4. גן שורק.

ב.ראש המועצה האזורית שדות נגב, תמיר עידאן, גר ביישוב:
1. בית הגדי.
2. עלומים.
3. סעד.
4. מעגלים.

ג. ראש המועצה האזורית תמר, דב ליטבינוף, הוא תושב:
1. נאות הכיכר.
2. נווה זוהר.
3. עין גדי.
4. עין חצבה.

ד. ראש המועצה האזורית מעלה יוסף, שמעון גואטה, גר במושב:
1. שומרה.
2. גורן.
3. אבן מנחם.
4. יערה.

טריוויה למתקדמים

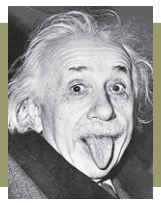
ה. מה הקשר בין שמות היישובים זכרון יעקב (1882) ומזכרת בתיה (1883)?

תשובות:

א – 3.
ב – 4.
ג – 2.
ד – 1. זכרון יעקב נקרא על שם יעקב (1792–1868), אבו של הברון רוטשילד (1845–1905).
ה. „מזכרת בתיה" נקראה על שם בתיה רוטשילד: בתו הבכורה של הברון רוטשילד (1845–1886).

amosquitoz@gmail.com עמוס צימרמן ©

4 אונות

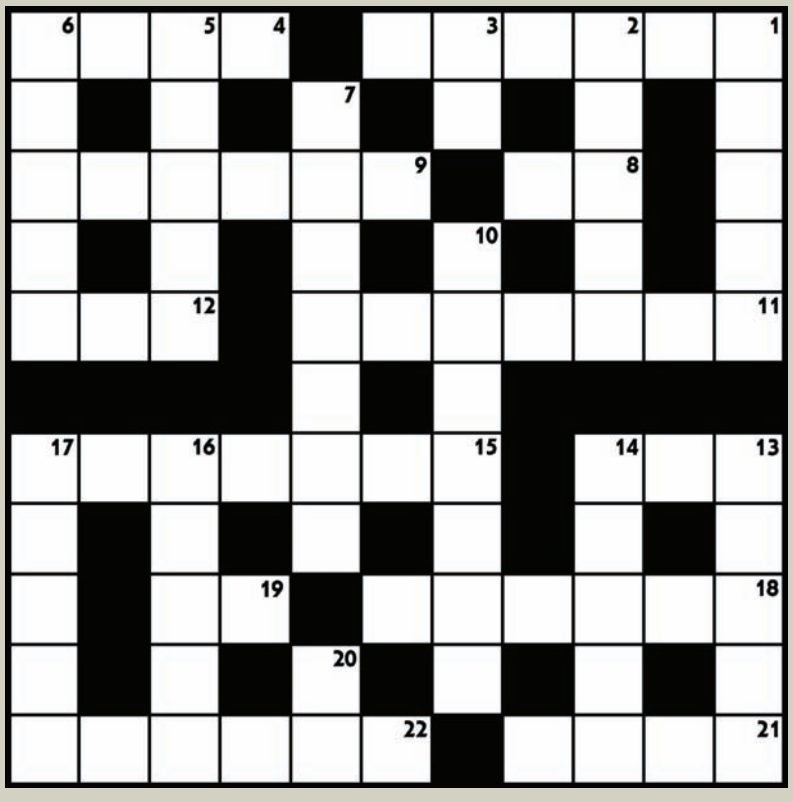
תשבץ היגיון מס' 55

מאוזן:

1. אם החותן המקראי שמח הוא עלול להפסיד את כספו (6); 4. טחון בגלל עוסק (4); 8. ראו 19 מאוזן; 9. בעזרת איזה כלי נגינה קוף למד על זוג איברים? (6); 11. ביי קטש! נסה להרגיש פחות מבואס! (7); 12. אות שכנה בלי לב (3); 13. הגבר אחסן במוחו (3); 15. כמו נאיבי אל תעמדי בהבטחה של אתניקס (4,3); 18. זה לא נכון שצביקה מדבר (6); 19. (עם 8 מאוזן) עם איזה מאפה הוא יצר משיכה אליו? (4); 21. נביא בברית הנישואין את חייל המארינס שלהן (4); 22. נהג בבית העופות כמו בפארק מים (2,4).

מאונך:

1. ידאגו לו לטופי (5); 2. היא קושרת בעוד טים נפטר (5); 3. ראו 20 מאונך; 5. ריכוך באמצעות מקלין (5); 6. כדי שיהיה אפשר לזהות בקלות את נינה (5); 7. לברוקס ודלת גבוהה סגנון תיאטרלי (7); 10. קייט התחזתה לנולטי כדי לתקן את הרכב (7); 13. תבלין שגרם לדנקר לכעוס קצת (5); 14. מעטרת בגד לזכרו של סגנון מוזיקלי שעבר מן העולם (5); 16. פה עיבוד בצק משמעותו חציית גבולות (5); 17. יסתיר מהשמש תוך שהוא יבקש סליחה (5); 20. (עם 3 מאונך) כסא חקלאי (4).

תשובות לתשבץ מס' 54:
מאוזן: 1. קוסמים; 4. סאסא; 8. מריו; 9. דונטלו; 11. מקוררים; 12. חסה; 13. פרגוד; 15. סרט אימה; 18. סורגים; 19. שח; 21. קלטת; 22. קדישמן.
מאונך: 1. קולים; 2. סימלו; 5. אבטיח; 6. ארובה; 7. עולם קטן; 10. מרוסקים; 13. פיסוק; 14. גורמט; 16. יתחמש; 17. הפגין.